

Lecția 30. *Shukudai o wasurenai de kudasai!*

Kōhi o nomanai de kudasai !

Kyō wa ofuro ni hairanai de kudasai!

Shiken no toki jisho o minai de kudasai!

Shukudai o wasurenai de kudasai.

Ōsaka e ikanai de kudasai.

Hai, wakarimashita.

Vă rog să nu beți cafea !

Vă rog să nu faceți baie astăzi !

Vă rog să nu priviți dicționarul
în timpul examenului !

Vă rog să nu uitați tema !

Vă rog să nu plecați la Osaka !

Da, am înțeles.

Vocabular

kōhī – cafea

shiken – examen

yūbe – noaptea trecută

neru/nenai – a dormi

suteru/sutenai – a arunca

furo – baie

toki – timp, oră, ocazie

shukudai – temă

wasureru – a uita

komaru – a fi în dificultate

Gramatică

1. -nai de: forma -te negativă a verbelor (1)

Forma *-nai de* se folosește pentru a indica o „succesiune de acțiuni”, respectiv circumstanțe accesorii³⁶.

-nai de se obține adăugînd *de* (forma *-te* a copulei *desu*) la forma de prezent informal negativ.

Exemple :

nomanai *de*

hanasanai *de*

tabenai *de*

okinai *de*

matanai *de*

kikanai *de*

konai *de*

36. Cf. Yasuko Ichikawa, *Grammar Terms for Japanese Language*, National Language Research Institute, Tokyo, 2003, p. 226

O propoziție în care este inclusă forma *-nai de* poate exprima faptul că s-a renunțat la o acțiune ce era realizată de obicei.

Exemple :

Takashi-san wa kinō asagohan o
tabenai de gakkō e ikimashita.

Ieri, domnul Takashi a plecat la școală
fără să mănânce micul dejun.

Yūbe nenai de benkyō shimashita.

Noaptea trecută, am studiat fără să
dorm.

De asemenea, forma *-nai de* este folosită într-un context disjunctiv, indicând faptul că o acțiune este îndeplinită în locul altei acțiuni.

Exemple :

Kyō wa densha ni noranai de,
basu de ikimashō.

Astăzi nu mergem cu trenul, să luăm
autobuzul.

Tanaka-san wa daigaku e ikanai de,
uchi ni imashita.

Domnul Tanaka nu a mers la universi-
tate, (el) a fost acasă.

Ambele situații reflectă însă proprietatea formei *-te de* a lega propoziții.

Exemplu :

Miura-san wa Tōkyō ni ikanai de,
Kyōto ni ikimashita.

Doamna Miura nu a mers la Tokyo ;
ea a plecat la Kyoto.

2. -nakute: forma -te negativă a verbelor (2)

Forma *-nakute* se folosește atunci când este exprimat un motiv sau o cauză pentru o anumită stare, respectiv acțiune³⁷.

-nakute, cealaltă formă *-te* negativă a verbelor, se obține înlocuind sufixul inflexional non-trecut *-i* de la forma de prezent informal negativ *-nai* cu sufixul *-ku-* urmat de terminația *-te* (*-nai* se comportă ca un *i* – *keiyōshi* ; vezi lecția 31).

Astfel :

nomanai – nomanakute

hanasanai – hanasanakute

tabenai – tabenakute

okinai – okinakute

matanai – matanakute etc.

Exemple :

Setsumei ga wakaranakute
komarimashita.

Nu am înțeles explicația și am fost pus
în dificultate.

(setsumei – explicație)

37. Cf. Seiiki Makino; Michio Tsutsui, *A Dictionary of Basic Japanese Grammar*, The Japan Times, Tokyo, 1998, p. 279.

Densha ga konakute, iraira shita.
(iraira suru – a-și pierde răbdarea)

Trenul nu a venit, iar eu mi-am pierdut
răbdarea.

Forma de prezent informal afirmativ pentru *desu* este *da*. Forma *-te* negativă corespunzătoare este *dewa nakute*.

3. Kudasai și forma -nai de a verbelor

În cadrul acestei lecții, este exemplificat modul în care forma *-nai de a verbelor* împreună cu *kudasai* este folosită pentru a exprima cereri negative într-o manieră politicoasă (în ideea de a cere cuiva să nu facă ceva).

Exemple :

Kanazawa e ikanai de kudasai!

Vă rog să nu plecați la Kanazawa !

Minai de kudasai!

Vă rog, nu vă uitați !

Într-un context informal, *kudasai* poate fi omis.

Exemplu :

Chotto matte!

Așteaptă puțin !

(chotto – puțin)

Exerciții

1. Traduceți din limba japoneză :

Isogana de kudasai!

Wasurenai de kudasai!

Shinai de kudasai!

Eigo o hanasanai de kudasai!

Furui shinbun ya zasshi o sutenai de kudasai!

Transcrierea textului lecției cu caractere japoneze

宿題を忘れないでください

コーヒーを^の飲まないでください。

きょうはお風呂^{ふろ}に入らないでください。

しけん^{じしょ}のとき辞書^みを見ないでください。

しゅくだい^{わす}宿題を忘れないでください。

おおさか^い大阪へ行かないでください。

はい、わかりました。

Lecția 31. *Kono kaban wa takakatta desu*

Ōkikute kuroi kaban wa watashi no desu.

Kinō, benride chiisai kamera o
kaimashita.

Kono hana wa chiisakute akai desu.

Kono kaban wa takakatta desu.

Kōen wa totemo shizuka deshita.

Ototoi, Tanaka-san ni aimashita.

Amari genki dewa arimasen deshita.

Hokkaidō wa dō deshita ka?

Totemo samukatta desu.

Pātī no ryōri wa oishikunakatta desu.

Geanta mare și neagră este a
mea.

Ieri am cumpărat un aparat de
fotografiat convenabil și mic.

Această floare este mică și roșie.

Aceasta geantă a fost scumpă.

Parcul era foarte liniștit.

Alaltăieri, l-am întâlnit pe domnul
Tanaka. Nu era (nu părea) prea
sănătos.

Cum a fost la Hokkaido?

A fost foarte frig.

Mîncarea de la petrecere nu a
fost gustoasă.

Vocabular

ōkii – mare

kuroi – negru

benrina – convenabil, ușor de folosit

chiisai – mic

kamera – aparat de fotografiat

takai – înalt, scump

ototoi – alaltăieri

dō – cum, ce, în ce fel

pātī – petrecere

ryōri – mîncare

oishii – gustos

yasui – ieftin

byōki – boală

byōkino – bolnav

yasumu – a se odihni, a se recrea, a se relaxa

resutoran – restaurant

Gramatică

1. Forma *-te* a adjectivelor

a) Forma *-te* afirmativă pentru adjectivele care se termină în *-i* (*i* – *keiyōshi*) se obține înlocuind terminația *-i* cu sufixul *-ku-*, urmat de terminația *-te*.

Exemple :

takai – takakute

samui – samukute

chiisai – chiisakute

Forma *-te* negativă se obține în mod identic, din forma de prezent informal negativ (*-nai* se comportă ca un adjectiv ce se termină în *-i* : *-nai* > *nakute*).

Exemplu :

yasuku nai – yasuku nakute

b) Forma *-te* afirmativă pentru adjectivele ce se termină în *-na* (*na* – *keiyōshi*) are la bază forma predicatului nominal (adjectiv și verb copulativ) la prezentul informal afirmativ și se obține cu ajutorul formei *-te* a copulei *desu*, respectiv *de*.

Exemple :

shizuka da – shizuka de

kirei da – kirei de

genki da – genki de

Forma *-te* negativă a acestor adjective se obține din forma de prezent informal negativ pentru predicatul nominal, înlocuind terminația *i* cu sufixul *-ku-*, urmat de terminația *-te*.

Exemple :

kirei dewa nai – kirei dewa nakute

shizuka dewa nai – shizuka dewa nakute

Forma *-te* a adjectivelelor este folosită pentru a lega două adjective sau pentru a lega două propoziții, din care una se termină cu un adjectiv, iar cealaltă cu un verb.

Astfel, adjectivele din propozițiile :

Kore wa shizukana resutoran desu.

Acesta este un restaurant liniștit.

Kore wa yasui resutoran desu.

Acesta este un restaurant ieftin.

pot fi legate (unite) punînd *shizukana* în forma *-te*, *shizuka de*.

Kore wa shizuka de, yasui resutoran desu.

Acesta este un restaurant liniștit și ieftin.

La fel, adjectivele din propozițiile :

Kore wa takai resutoran desu.

Acesta este un restaurant scump.

Kore wa kireina resutoran desu.

Acesta este un restaurant frumos.

pot fi legate punînd *takai* în forma *-te*, *takakute*.

Kore wa takakute, kireina resutoran desu.

Acesta este un restaurant scump și frumos.

De asemenea, propozițiile :

Takashi-san wa byōki deshita.

Domnul Takashi a fost bolnav.

Takashi-san wa gakkō o

Domnul Takashi a lipsit de la școală.

yasumimashita.

pot fi legate folosind forma *-te*, *byōki de* pentru adjectivul *byōkino*.

Takashi-san wa byōki de, gakkō o

Domnul Takashi a fost bolnav și a

yasumimashita.

lipsit de la școală.

2. Forma de trecut a predicatului adjectivelor

Pentru adjectivele care se termină în *-i* (*i* – *keiyōshi*), forma de trecut a predicatului adjectival se obține schimbând terminația *-i* cu *-katta*, la care se adaugă *desu* pentru a se obține aspectul formal.

Exemple :

atsui desu – atsukatta desu

furui desu – furukatta desu

(este cald) – (a fost cald)

(este vechi) – (a fost vechi)

Ryōko wa tanoshikatta desu ka?

Călătoria a fost plăcută ?

(ryōko – călătorie ; tanoshii – plăcut)

Hai, totemo tanoshikatta desu.

Da, a fost foarte plăcută.

În contextul informal, *desu* se omite.

Exemplu :

Kyō wa samukatta.

Astăzi a fost rece.

Pentru forma negativă de trecut a a predicatului adjectival există două posibilități, ca și pentru formele negative corespunzătoare pentru prezent (vezi lecția 8). Astfel :

-ku arimasen devine *-ku arimasen deshita*, iar

-ku nai desu devine *-ku nakatta desu*.

Exemple:

Hon wa omoshiroku arimasen deshita. Cartea nu a fost interesantă.

Shinbun wa atarashiku nakatta desu. Ziarul nu a fost nou.

În contextul informal, *arimasen deshita*, respectiv *nakatta desu* se înlocuiesc cu *nakatta*.

Exemple:

Hon wa omoshiroku nakatta.

Cartea nu a fost interesantă.

Shinbun wa atarashiku nakatta.

Ziarul nu a fost nou.

Pentru adjectivele care se termină în *-na* (*na* – *keiyōshi*), forma de trecut a predicatului nominal se obține trecând *desu* la forma de trecut, *deshita*.